

Міністерство освіти і науки України
Український державний університет
імені Михайла Драгоманова
Навчально-науковий інститут філософії та освітньої
політики
Кафедра богослов'я та релігієзнавства

**РОБОЧА ПРОГРАМА ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(СИЛАБУС)**

«ПОЛІТИЧНЕ БОГОСЛОВ'Я У СТАРОМУ ЗАВІТІ»

Форма навчання: очна (денна/вечірня)

Відомості про викладача

ПІБ	Чорноморець Юрій Павлович Професор кафедри
Профіль викладача	https://kkbr.shf.udu.edu.ua/pro-kafedru/spivrobotnyky/spivrobotnyky
Електронна адреса	yu.p.chornomorets@udu.edu.ua

I. Основна мета навчальної дисципліни

формування у здобувачів вищої освіти системи теоретичних знань і аналітичних навичок щодо політичних ідей та соціально-етичних концепцій, представлених у текстах Старого Завіту, а також здатності інтерпретувати біблійні тексти у контексті політичної теології та історії суспільно-політичної думки. Курс спрямований на розвиток умінь критично аналізувати взаємозв'язок релігійних уявлень, влади, закону та суспільного порядку у біблійній традиції.

II. Місце навчальної дисципліни в програмі підготовки фахівців

Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Освітній рівень	Третій (освітньо-науковий)
Спеціальність	031 Релігієзнавство
Освітня програма	Релігієзнавство
Шифр навчальної дисципліни	СВ 02
Семестр навчання	5

III. Програмні результати навчання

- ✓ ПРН 3 Глибоко розуміти загальні принципи та методи релігієзнавства, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері релігієзнавства та у викладацькій практиці. Використовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.
- ПРН 5 Застосовувати загальні принципи та методи гуманітарних наук, а також сучасні цифрові технології, методи та інструменти наукових досліджень та інноваційної діяльності для отримання нових знань та розв'язання комплексних проблем у сфері релігієзнавства та з дотичних міждисциплінарних напрямів

ПРН 10. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, емпіричних досліджень і моделювання, наявні літературні дані та інформаційні джерела.

IV. Короткий зміст навчальної дисципліни

- ✓ Вступ до політичного богослов'я: поняття, предмет і методи дослідження.
- ✓ Старий Завіт як джерело політичної теології: структура та основні ідеї.
- ✓ Завіт як основа політичного устрою Ізраїлю.
- ✓ Теократія в давньому Ізраїлі: влада Бога і соціальний порядок.
- ✓ Інститут царської влади у Старому Завіті: сакралізація та критика.
- ✓ Пророчий рух як форма політичної критики влади.
- ✓ Закон (Тора) як політико-правова система Ізраїлю.
- ✓ Соціальна справедливість і політична етика у пророчих книгах.
- ✓ Образ народу Божого і концепція вибраності у політичному вимірі.
- ✓ Політичне богослов'я Старого Завіту у сучасних інтерпретаціях.

Детальні теми лекційних, практичних/семінарських занять, питання до заліку/іспиту, теми і завдання для самостійної роботи та інші містяться на курсі у Moodle: <https://dle.edu.edu.ua/course/view.php?id=1736>

V. Назва кафедри та викладацький склад, який буде забезпечувати викладання

Кафедра культурології, богослов'я, та релігієзнавства

Соціально-гуманітарний факультет УДУ імені Михайла Драгоманова Целковський Г.А., кандидат філософських наук. Детальніше: <https://dle.edu.edu.ua/course/view.php?id=1736>

VI. Обсяг навчального навантаження і терміни навчання

Рік і семестр навчання	3 рік, 5 семестр
Кількість кредитів	3 кредити
Загальна кількість годин	90
Лекційні заняття	20
Семінарські заняття	16
Самостійна робота	54

VII. Політика навчальної дисципліни

ґрунтується на засадах академічної доброчесності та визначається системою вимог, які ставляться до здобувачів вищої освіти в УДУ імені Михайла Драгоманова. Детальніше <https://dle.edu.edu.ua/course/view.php?id=1736>

VIII. Основні інформаційні джерела

- Brueggemann, W. *Theology of the Old Testament: Testimony, dispute, advocacy*. Fortress Press.
- Brueggemann, W. *The prophetic imagination*. Fortress Press.
- Wright, C. J. H. *Old Testament ethics for the people of God*. InterVarsity Press.
- Gottwald, N. K. *The tribes of Yahweh: A sociology of the religion of liberated Israel*.
- Schmitt, C. *Political theology: Four chapters on the concept of sovereignty*. University of Chicago Press.
- Assmann, J. *Of God and gods: Egypt, Israel, and the rise of monotheism*.
- Walzer, M. *In God's shadow: Politics in the Hebrew Bible*. Yale University Press.
- Levenson, J. D. *Sinai and Zion: An entry into the Jewish Bible*.
- Birch, B. C. *Let justice roll down: The Old Testament, ethics, and Christian life*.
- Sweeney, M. A. *Reading the Hebrew Bible after the Shoah*.
- Collins, J. J. *Introduction to the Hebrew Bible*. Fortress Press.

ІХ. Система оцінювання

<i>Поточний контроль</i>	<i>оцінювання на семінарських заняттях, підсумковий тест, виконання індивідуальних завдань</i>
<i>Підсумковий контроль</i>	<i>залік</i>

Х. Навчальні ресурси

Основні та додаткові матеріали, необхідні для вивчення навчальної дисципліни, знаходяться в електронному навчальному курсі системи управління навчальними курсами MOODLE:

<https://dle.edu.edu.ua/course/view.php?id=1736>

Обговорено та затверджено на засіданні кафедри культурології, богослов'я та релігієзнавства

протокол №_1__ від ___28 серпня 2025 р._